

STYRELSEN FOR
PATIENTKLAGER

ÅRSBERETNING

Ankenævnet for Patienterstatningen 2023

Kolofon

Titel på udgivelsen:
Årsberetning – Ankenævnet for Patienterstatningen 2023

Udgivet af:
Styrelsen for Patientklager
Olof Palmes Allé 18 H
8200 Aarhus N.

Telefon 72 33 05 00
E-post: stpk@stpk.dk

Udgivelsesår: 2024

Version: 1.0
Versionsdato: februar 2024

Publikationen er tilgængelig på <https://stpk.dk/om-os/publikationer/>

INDHOLD

KOLOFON	2
1 FORORD	5
2 ANKENÆVNET FOR PATIENTERSTATNINGEN	6
2.1 Indledning	6
2.2 Ankenævnets sammensætning	6
2.3 Ankenævnets kompetence.....	6
2.4 Ankenævnets sagsbehandling	7
3 LOVGRUNDLAG	8
4 NØGLETAL	9
4.1 Modtagne sager	9
4.2 Afsluttede sager	9
4.2.1 Indholdet i de afsluttede sager	10
4.2.2 Formandsafgørelser	11
4.2.3 Ændringsprocent	11
4.2.4 Sagernes fordeling.....	12
4.3 Udviklingen i antallet af sager	13
4.4 Sagsbehandlingstiden	14
5 SAGSGANG	15
5.1 Belysning af sagen	15
5.2 Sagens forberedelse	15
5.3 Nævnsbehandlingen	15
5.4 Afgørelsens indhold	16
5.5 Orientering om afgørelse.....	16
5.6 Nævnets praksis i udvalgte sager	16
Sag nr. 1. Ankenævnets afgørelse af 3. marts 2023 (Sagsnummer 2022-13074)	16
Sag nr. 2. Vestre Landsrets dom af 30. maj 2023 (Sagsnummer 2020-9056).....	17
Sag nr. 3. Vestre Landsrets dom af 20. december 2023 (Sagsnummer 2017-783)	18
6 RETSSAGER	19
6.1 Anlæggelse af en retssag	19
6.2 Anlagte retssager	19
6.3 Verserende retssager.....	20
6.4 Retssager afsluttet med dom	20

6.5 Udfaldet af retssagerne 20

1 Forord

2023 var mit første år som formand for Ankenævnet for Patienterstatningen, da jeg efter mere end 15 år som næstformand efterfulgte Jan Uffe Rasmussen, der gik på pension med udgangen af 2022.

Jeg har med stor tilfredshed observeret, hvordan ankenævnets 10 afdelinger og sekretariatet i årets løb har samarbejdet om at nå de fastsatte mål. Det er derfor med stor glæde, at jeg kan skrive, at alle har ydet stor indsats.

Vi har i ankenævnet lært af det, der blev en nødvendighed under pandemien, og derfor holder vi op mod trefjerdedele af møderne i ankenævnet digitalt via Teams. Selvom vi nyder de fordele, det giver, så er det dog også givtigt og vigtigt at mødes fysisk om sagerne ved de resterende møder.

I 2023 traf vi i ankenævnet 2.763 afgørelser, hvilket er på niveau med de foregående år, men noget færre end rekordåret 2020. Dette skyldes dog på ingen måde manglende effektivitet i ankenævnet og sekretariatet, men er udtryk for, at vi i 2022 havde modtaget færre klager end vanligt. Resultatet må derfor betegnes som tilfredsstillende. Endnu mere tilfredsstillende er det, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2023 faldt til 4,9 måneder. Det er den laveste gennemsnitlige sagsbehandlingstid i ankenævnets historie og godt under det politisk fastsatte mål på 6 måneder.

2023 blev også året, hvor sekretariatet begyndte at hjemtage retssager anlagt mod ankenævnet. Det betyder, at det er jurister i sekretariatet, der møder i retten i de fleste af disse sager. Opgaven med retssager har siden 2018 været varetaget af Advokatpartnerselskabet Horten (Horten) samt for sager anlagt før 2018 af Advokatfirmaet Poul Schmidt (Kammeradvokaten). Begge fører fortsat tidligere anlagte retssager til ende.

Størstedelen af de ved årets afslutning 475 verserende retssager varetages af Horten. Kammeradvokatens portefølje udgjorde ved årets slutning 35 verserende retssager, mens sekretariatet varetog 67.

Det er med stor interesse, at jeg følger sekretariatets arbejde med de hjemtagne retssager. Det glæder mig, at både sekretariatet, Horten og Kammeradvokaten har ydet en stor indsats og varetager opgaven på tilfredsstillende vis.

Jeg vil gerne takke alle nævnsmedlemmer og sekretariatets medarbejdere for den store indsats, de har ydet i 2023.

Karen Foldager
Formand

2 Ankenævnet for Patienterstatningen

2.1 Indledning

Styrelsen for Patientklager har sekretariatsbetjent Ankenævnet for Patienterstatningen siden den 1. juli 2018.

2.2 Ankenævnets sammensætning

Ankenævnet er organiseret i 9 afdelinger. Hver afdeling består af 10 medlemmer. Nævnet beskikkes af Indenrigs- og Sundhedsministeren efter reglerne i § 58 a i klage- og erstatningsloven.

Ved afgørelserne består hver afdeling af følgende medlemmer:

- 1 formand eller næstformand, som er dommer og er udpeget af indenrigs- og sundhedsministeren
- 2 sagkyndige medlemmer udpeget af Sundhedsstyrelsen
- 1 medlem udpeget af Advokatrådet
- 1 medlem udpeget af Danske regioner
- 1 medlem udpeget af Kommunernes Landsforening
- 1 medlem udpeget af Forsikring og Pension
- 1 medlem udpeget af Danske Handicaporganisationer
- 1 medlem udpeget af Forbrugerrådet Tænk
- 1 medlem udpeget af Danske Patienter

Ankenævnet har dermed både repræsentanter fra de myndigheder og organisationer, der er ansvarlige for driften af sundhedsvæsenet, og repræsentanter fra organisationer på patient- og forbrugersiden i hver afdeling.

Nævnsmemberne beskikkes for en periode på 4 år. Den nuværende periode løber frem til den 31. december 2026.

2.3 Ankenævnets kompetence

Ankenævnet for Patienterstatningen er klageinstans for Patienterstatningens afgørelser om behandlings- og lægemiddelskader. Det fremgår af § 58 b i klage- og erstatningsloven.

I sager om behandlingsskader tager vi stilling til, om en patient er kommet til skade ved en behandling eller undersøgelse i sundhedsvæsenet. Det kan for eksempel være på et hospital eller hos egen læge. I sager om lægemiddelskader tager vi stilling til, om en patient har fået en sjælden og alvorlig bivirkning af medicin. Vi tager også stilling til erstatningsudmålingen som følge af en anerkendt behandlings- eller lægemiddelskade.

Der er ikke flere klagemuligheder i det administrative system, når en sag er afgjort hos os. Det er dog muligt at få sagen prøvet ved retten. Det fremgår af § 58 d i klage- og erstatningsloven.

2.4 Ankenævnets sagsbehandling

Hver nævnsafdeling holder som udgangspunkt et møde hver måned undtagen i sommerferien. Det svarer til 11 møder om året pr. afdeling. Sagens parter deltager ikke i nævnsmødet. Vi behandler udelukkende sagen på skriftligt grundlag. Det betyder, at vi er afhængige af, hvad der er dokumenteret i patientjournalen og sagsmaterialet i øvrigt.

Vi er et kollegialt organ. Afgørelser træffes ved stemmeflerhed. Ved stemmelighed er formandens/næstformandens stemme afgørende. Et eventuelt mindretal kan udarbejde en mindretalsudtalelse. Den vil fremgå af afgørelsen.

De nærmere regler for ankenævnets arbejde er beskrevet i bekendtgørelse om forretningsorden for Ankenævnet for Patienterstatningen.

3 Lovgrundlag

Retten til erstatning for behandlings- og lægemiddelskader er reguleret i klage- og erstatningsloven.

Der var ingen væsentlige ændringer af loven i 2023, som vedrørte erstatningsområdet.

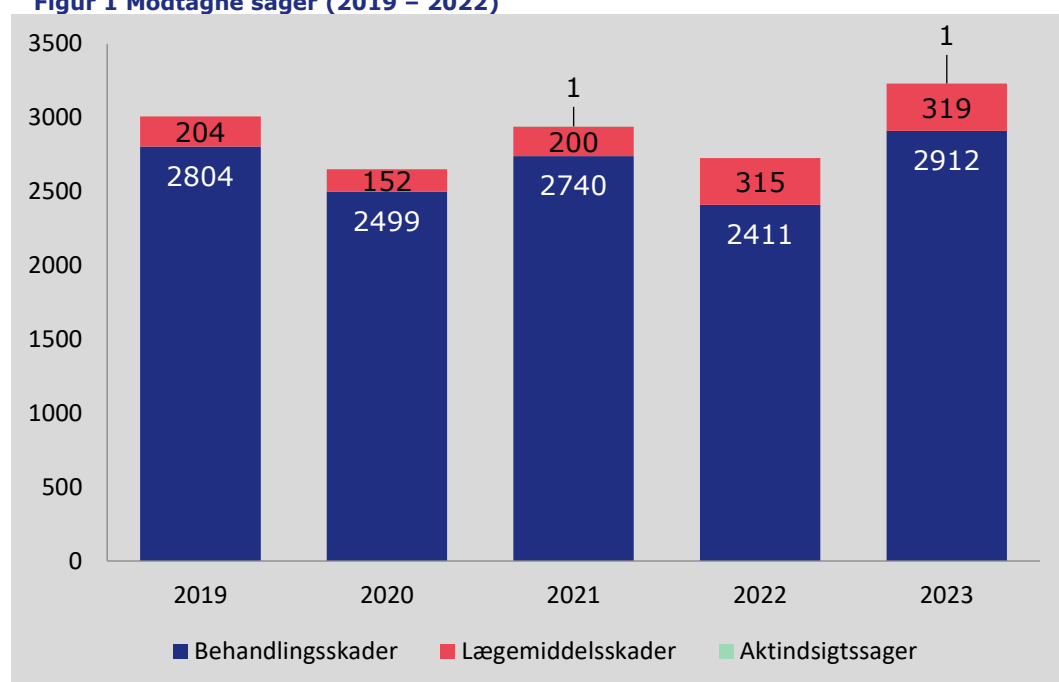

4 Nøgletal

4.1 Modtagne sager

I Ankenævnet for Patienterstatningen modtog vi i 2023 i alt 3.232 klager over afgørelser truffet af Patienterstatningen. 2.912 klager handlede om behandlingsskader, og 319 klager handlede om lægemiddelskader. Derudover modtog vi én klage over en afgørelse fra Patienterstatningen om aktindsigt.

Figur 1 Modtagne sager (2019 – 2022)

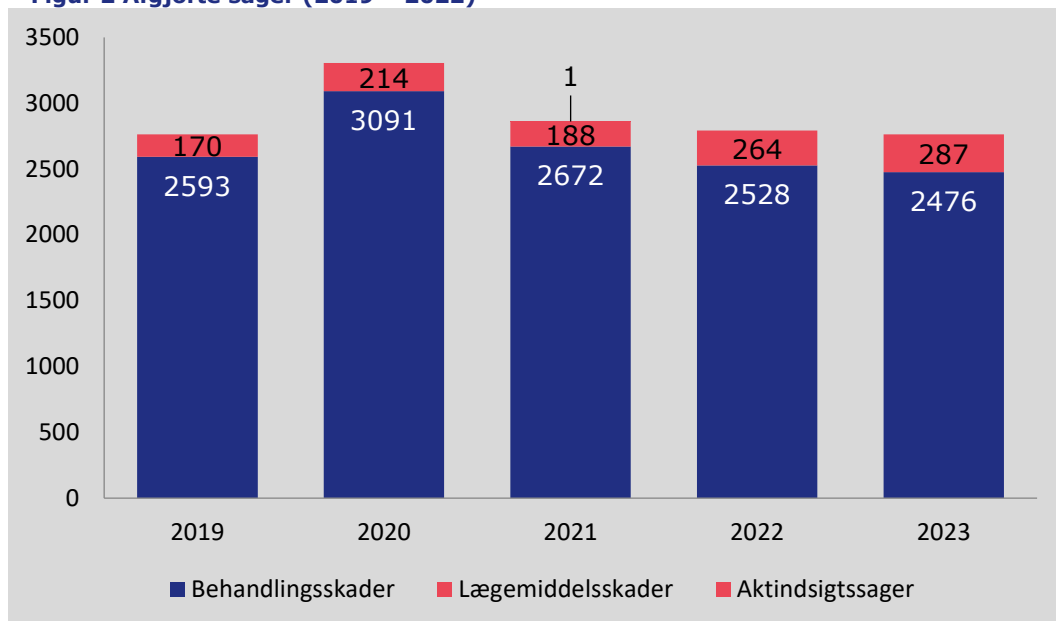
98 procent af de sager, vi modtog i 2023, var påklaget af patienten.

4.2 Afsluttede sager

I Ankenævnet traf vi i 2023 afgørelse i 2.763 sager. 2.476 afgørelser handlede om behandlingsskader, og 287 klager handlede om lægemiddelskader.

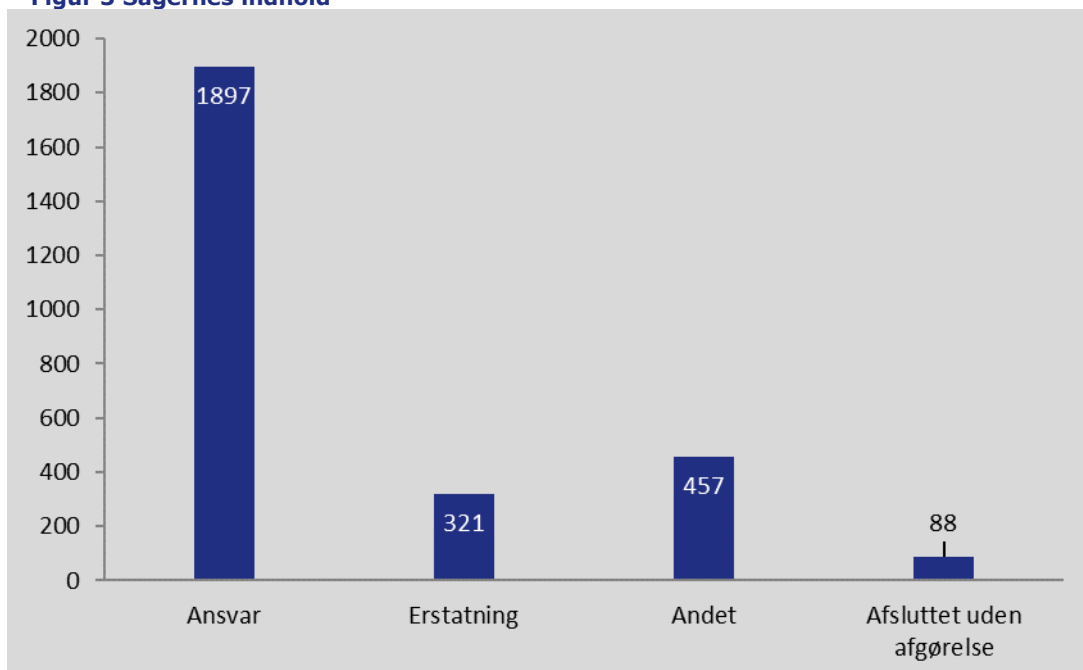
Herudover afsluttede vi 88 sager på en anden måde end ved afgørelse – oftest fordi den, der havde klaget, trak sin klage tilbage, eller sagen blev genoptaget af Patienterstatningen, inden vi afgjorde sagen.

Samlet afsluttede vi 2.851 sager i 2023. Sagerne er modtaget i årene 2021, 2022 og 2023. Ved årsskiftet til 2024 behandler vi fortsat et mindre antal sager, som er modtaget i 2021 og 2022.

Figur 2 Afgjorte sager (2019 – 2022)

4.2.1 Indholdet i de afsluttede sager

Langt de fleste af vores afgørelser i 2023 handlede om, hvorvidt der er et ansvarsgrundlag. Vi tager i disse sager stilling til, om der kan anerkendes en skade (behandlingsskade eller lægemiddelskade). Kun en mindre del af vores afgørelser handlede om erstatningens størrelse. En anden mindre del vedrører kategorien "andet", der dækker over blandt andet afgørelser om genoptagelse, overskridelse af klagefrister eller forældelse.

Figur 3 Sagens indhold

4.2.2 Formandsafgørelser

Formanden og næstformænd i ankenævnet kan afgøre sager, der ikke giver anledning til tvivl. Det kan eksempelvis være sager om overskridelse af klagefrister eller sager, hvor skaden falder uden for lovens dækningsområde. Denne mulighed fremgår af ankenævnets forretningsorden.

I 2023 blev der truffet 312 formandsafgørelser, svarende til 11 procent.

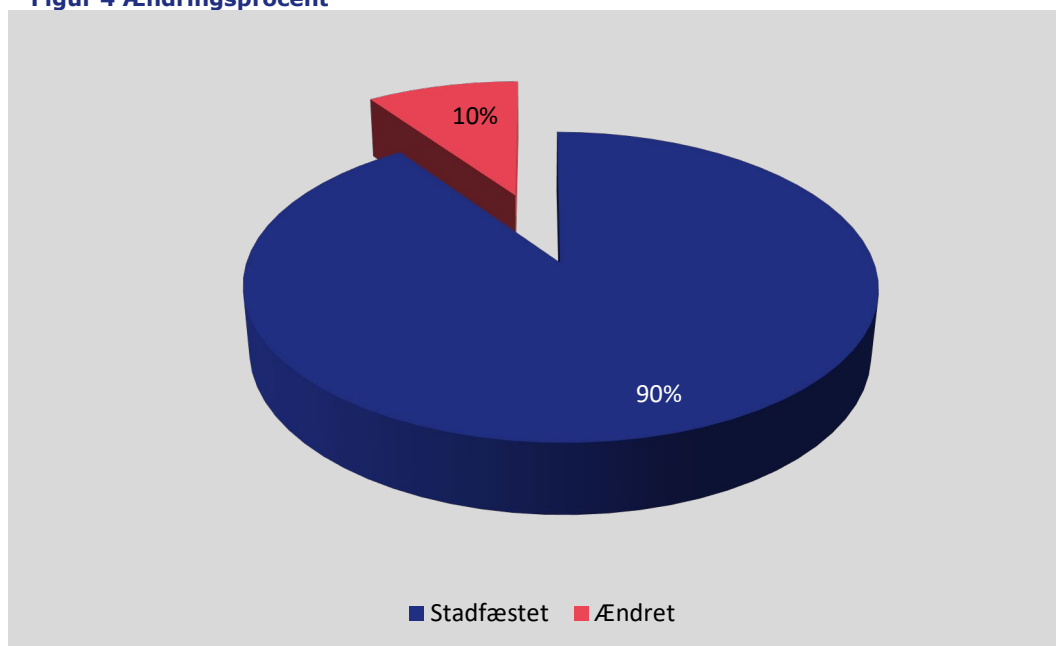
4.2.3 Ændringsprocent

I 2023 ændrede vi Patienterstatningens afgørelse i 245 tilfælde. Det svarer til en ændringsprocent på 10.

Opgørelsen af ændringsprocenten omfatter alle sager, hvor ankenævnet tog stilling til en afgørelse truffet af Patienterstatningen.

Opgørelsen indeholder desuden både sager afgjort på nævnsmøder og sager afgjort ved formandsafgørelse.

Figur 4 Ændringsprocent

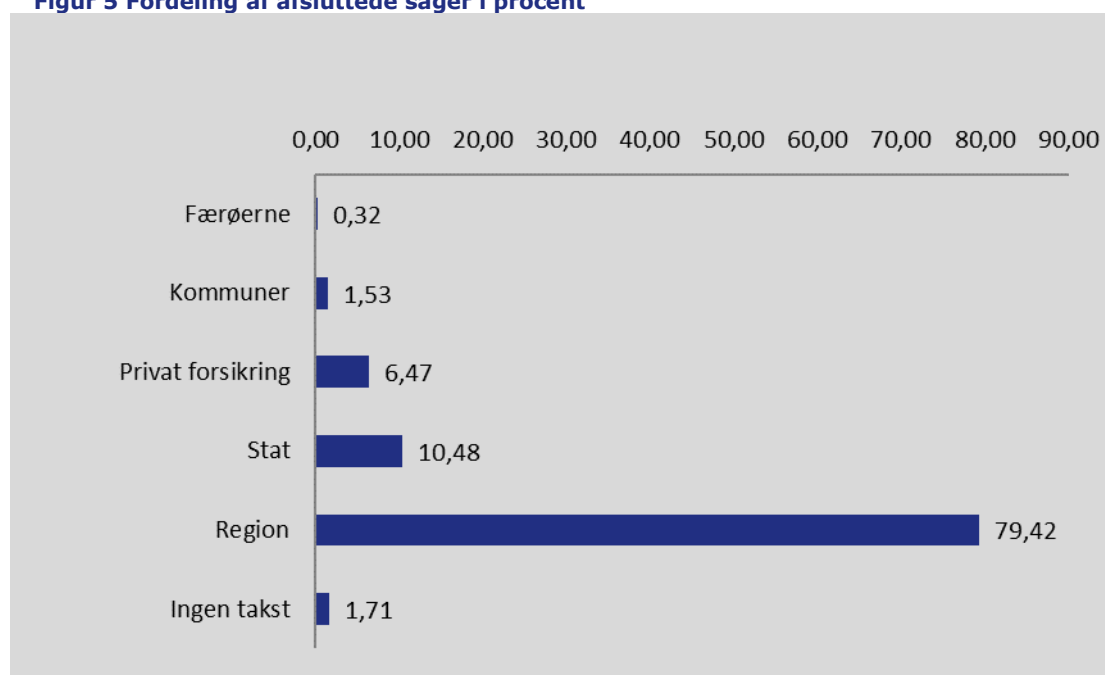
Note: Hjemvisningsafgørelser indgår i ændringsprocenten.

I 2020, 2021 og 2022 var ændringsprocenten henholdsvis 13 procent, 12 procent og 12 procent. Ændringsprocenten er dermed faldet lidt i forhold til de tre foregående år.

4.2.4 Sagernes fordeling

Nedenfor ses en graf, der viser, hvordan antallet af afsluttede sager i 2023 fordeler sig i procent i forhold til, hvem der betaler den takst, som ankenævnet får for at behandle sagen (takstpligtige part). Staten, regioner, kommuner og forsikringsselskaber betaler udgiften til driften af Ankenævnet for Patienterstatningen. Staten betaler desuden udgifter til driften af erstatningsankesager på Færøerne.

Figur 5 Fordeling af afsluttede sager i procent

Fordelingen svarer stort set til de foregående år, og langt de fleste sager er således behandlingsskadesager i regionerne. Behandlingsskadesager i regionerne udgør 79,42 procent af det samlede antal sager i ankenævnet. De 10,48 procent af sagerne, som staten betaler for, er i altovervejende grad lægemiddelskadesagerne.

Antallet af sager, hvor private forsikringsselskaber betaler taksten, er steget over årene og udgør nu 6,47 procent mod kun 3,3 procent i 2017 og 5,11 procent i 2020. Forsikringspligt for behandling i det private, herunder på privathospitaler, blev indført pr. 1. september 2013, og stigningen i antallet af sager dækket af et forsikringsselskab skal derfor ses som udtryk for, at denne type sager nu er almindelige i erstatningssystemet. Antallet af disse sager er fortsat i svag stigning.

Antallet af sager, der omhandler behandling i kommunalt regi, ligger ligesom tidligere på et lavt niveau og udgør i 2023 kun 1,53 procent af sagerne. Det er dog en svag stigning i forhold til 2022, hvor andelen var 1,30 procent af sagerne.

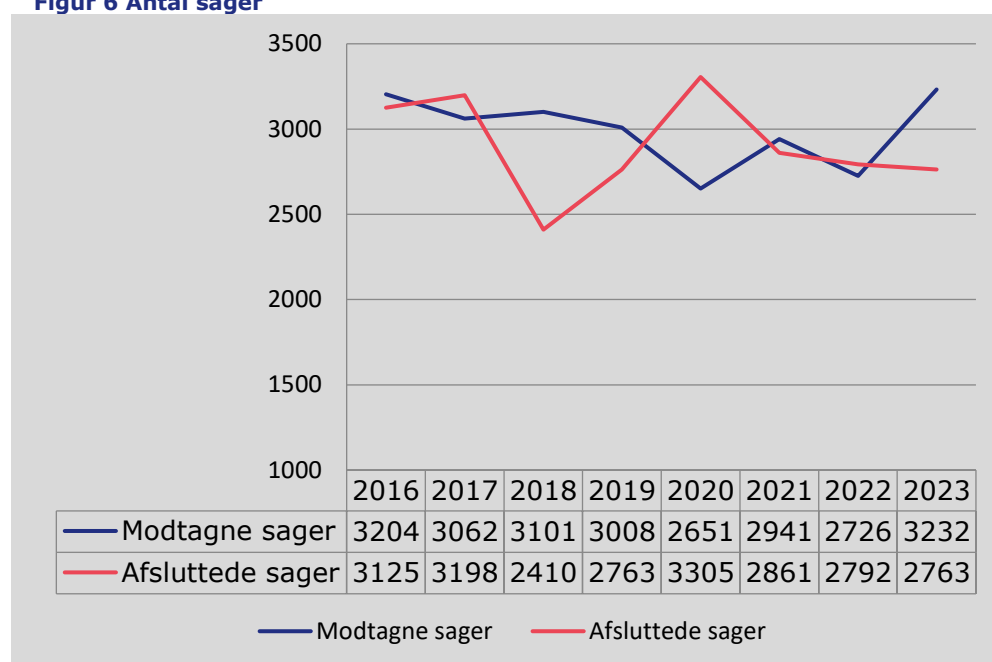
Sager fra Færøerne blev omfattet af patienterstatningsordningen den 1. januar 2012. Det er fortsat kun ganske få sager, der behandles i ankenævnet. Tallet for 2023 var således alene 0,32 procent svarende til 9 sager. Det er samme niveau som de seneste år.

I ankenævnet behandlede vi i 2023 ingen sager, der hører under Forsvarsministeriet, mens vi behandlede 2 sager, der hører under Direktoratet for Kriminalforsorgen. Det er to forholdsvis nye områder, da disse sager blev omfattet af patienterstatningsordningen den 1. juli 2016. Her blev det muligt for værnepligtige og indsatte at søge om erstatning for skader opstået ved behandling på henholdsvis Forsvarets infirmerier og i Kriminalforsorgens fængsler og arresthuse.

4.3 Udviklingen i antallet af sager

Antallet af modtagne klager har i de foregående 3 år ligget under 3.000. Det er noget under det niveau, der var i perioden fra 2015 til 2019. I 2023 er antallet af modtagne sager steget til det højeste niveau i de sidste 8 år.

Figur 6 Antal sager

Grafen viser et stort dyk i antallet af afsluttede sager i 2018. Dette skyldes, at sekretariatet ikke kunne levere afgørelsesudkast i samme omfang som tidligere på grund af udflytning af sekretariatet til Aarhus fra København. Denne udvikling vendte i 2019 og fortsatte i 2020.

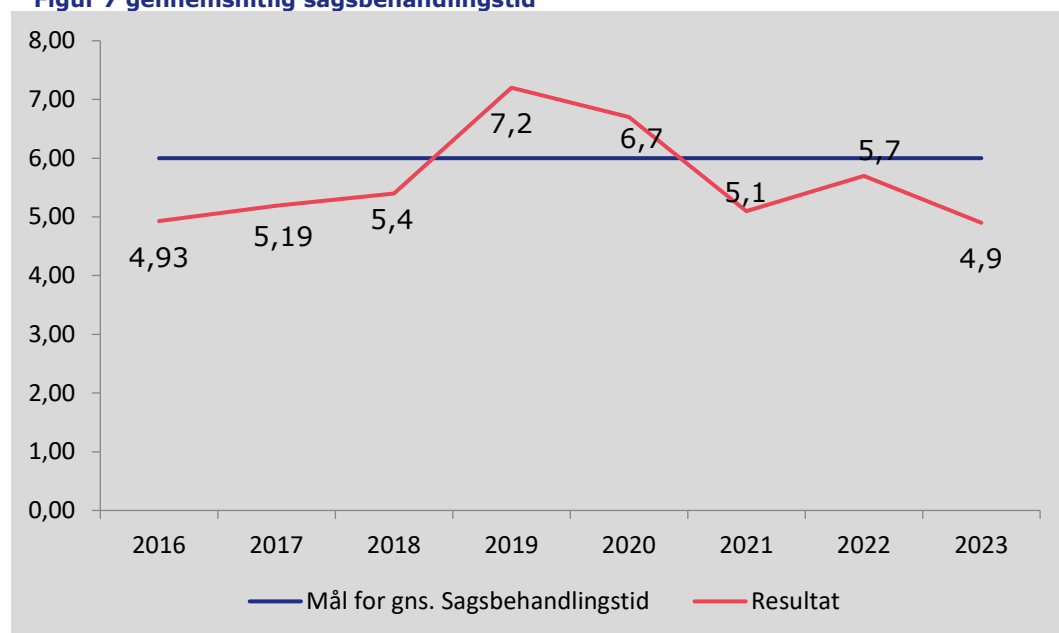
Derudover viser grafen et dyk i antallet af afsluttede sager i 2021. Det skyldes udfordringer som følge af coronapandemien, herunder særligt udlån af medarbejdere til smitteopsporingen. I 2022 blev der afgjort flere sager, end der kom ind. Det relativt lave antal afsluttede sager i 2023 set i forhold til

antal modtagne sager, skal ikke ses som et udtryk for lav produktivitet, men som et resultat af det lave antal sager der kom ind i 2022, og det høje antal, der kom i 2023.

4.4 Sagsbehandlingstiden

Det er vores mål, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid ikke overstiger 6 måneder. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var i 2023 4,9 måneder.

Figur 7 gennemsnitlig sagsbehandlingstid

Opgørelsen af den gennemsnitlige sagsbehandlingstid viser den samlede tid, fra ankenævnet modtager klagen, til afgørelsen sendes til klageren. Den tid, hvor sagens akter og udtalelse indhentes fra Patienterstatningen, er medregnet i opgørelsen. Alle sager, hvor ankenævnet træffer afgørelse, indgår i beregningen af den gennemsnitlige sagsbehandlingstid. Det gælder også afgørelser vedrørende klagefrist og sager, hvor ankenævnet træffer afgørelse på baggrund af en anmodning om genoptagelse. Sager, der lukkes uden afgørelse, indgår ikke.

5 Sagsgang

Nedenfor beskriver vi vores sagsgang i Ankenævnet for Patienterstatningen.

5.1 Belysning af sagen

Når sekretariatet modtager en klage over en afgørelse fra Patienterstatningen, oprettes der en sag.

Sekretariatet undersøger i den forbindelse, om klagefristen er overholdt. En klage til os skal indgives senest 1 måned efter, at klageren har modtaget Patienterstatningens afgørelse.

Sekretariatet beder Patienterstatningen om at udtale sig om klagen og om at sende sagens akter. Hvis Patienterstatningen har supplerende bemærkninger i udtalelsen, sender sekretariatet dem til sagens parter - ofte patienten og regionen - og beder om eventuelle bemærkninger.

Hvis sekretariatet vurderer, at der mangler relevante oplysninger i sagen, indhentes de. Det kan for eksempel være journaler fra sygehus eller læge, kommunale akter eller oplysninger fra patienten selv. Når sagen er tilstrækkeligt oplyst, hører vi parterne over det materiale, de ikke allerede kender til, og som ikke er til fordel for den pågældende part. Herefter vil parterne normalt ikke høre mere fra sekretariatet, før vi har truffet afgørelse i sagen.

5.2 Sagens forberedelse

Efter partshøringen gennemgår sekretariatet sagens akter. I de fleste tilfælde forelægger sekretariatet sagen for en intern lægesagkyndig, som er en erfaren speciallæge, der er tilknyttet sekretariatet. Den sagkyndige lægekonsulent vurderer sagen på baggrund af sagens materiale og afgiver en udtalelse til sagen. Udtalelsen er alene vejledende for os.

Sagsbehandleren laver et udkast til afgørelsen på baggrund af de faktiske oplysninger, de gældende regler og med udgangspunkt i udtalelsen fra den sagkyndige lægekonsulent. Dette udkast forelægges os på et nævnsmøde.

5.3 Nævnsbehandlingen

Vi afgør sagen på nævnsmødet. Hvis ikke alle nævnsmedlemmer er enige, træffes afgørelsen ved flertal. Sagen kan i nogle tilfælde blive udsat, for eksempel hvis sekretariatet skal indhente supplerende oplysninger. Møderne er ikke offentlige.

Hvis vi vurderer, at sagen ikke giver anledning til tvivl, kan formanden ifølge forretningsordenen for Ankenævnet for Patienterstatningen afgøre sagen på vores vegne. Det er typisk sager:

- der alene vedrører erstatningsberegning
- hvor skaden falder uden for lovens dækningsområde
- hvor der anmodes om genoptagelse
- hvor der mangler klageberettigelse
- om klager over aktindsigt
- hvor betingelserne for at anerkende erstatningsansvar efter loven anses for klart opfyldte og i øvrigt er ukomplicerede
- om forældelse
- om overskridelse af klagefristen

5.4 Afgørelsens indhold

Vores afgørelser kan have tre forskellige udfald:

1. Vi er enige i (tiltræder) Patienterstatningens afgørelse.
2. Vi er ikke enige i Patienterstatningens afgørelse og ændrer helt eller delvist Patienterstatningens afgørelse. Vi kan både forhøje og nedsætte en erstatning.
3. Vi hjemviser sagen, således at sagen skal behandles på ny af Patienterstatningen.

Når vi behandler en klage over en afgørelse fra Patienterstatningen, kan vi også ændre eventuelle tidligere afgørelser i sagen, uanset om der er klaget over dem. Sådanne ændringer kan betyde, at erstatningen forhøjes, nedsættes eller bortfalder.

5.5 Orientering om afgørelse

Sagens parter modtager afgørelsen inden for en uge efter vores møde om sagen. Det fremgår af afgørelsen, hvad vi har lagt vægt på, og hvilke regler sagen er afgjort efter.

Den sagkyndige udtalelse i sagen er et internt arbejdsdokument. Det betyder, at sagens parter normalt ikke har ret til at få aktindsigt i udtalelsen. Det er dog vores praksis, at de kan få aktindsigt i udtalelsen, når sagen er afgjort.

Når vi har afgjort sagen, er der ikke flere klagemuligheder i det administrative system. Hvis en part ikke er enig i vores afgørelse, er det muligt at få prøvet sagen ved retten.

5.6 Nævnets praksis i udvalgte sager

Følgende sag viser, at erstatningsmaksimummet på 5 mio. kr. ikke kan opreguleres.

Sag nr. 1. Ankenævnets afgørelse af 3. marts 2023 (Sagsnummer 2022-13074)

Sagen drejede sig om erstatning og godtgørelse som følge af en anerkendt lægemiddelskade. Patienten var tilkendt i alt 4.645.868 kr. i erstatning og

godtgørelse. Ved de to afgørelser, som patienten klagede over til ankenævnet, traf Patienterstatningen blandt andet afgørelse om erstatning for et endeligt erhvervsevnetab på 60 procent samt erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Vi vurderede blandt andet, at patientens erhvervsevne som følge af lægemiddelskaden var nedsat med minimum 70 procent. Vi vurderede også, at erstatningen for det yderligere erhvervsevnetab på 10 procent principielt svarede til 378.010 kr.

Vi nedsatte dog den yderligere erstatning til 354.132 kr. svarende til i alt 5 millioner kroner, fordi vi vurderede, at der ikke er hjemmel til at opregulere erstatningsmaksimummet på 5 mio. kr. i klage- og erstatningslovens § 50, stk. 4.

Sag nr. 2. Vestre Landsrets dom af 30. maj 2023 (Sagsnummer 2020-9056)

Sagen belyser, om det var en væsentlig sagsbehandlingsfejl, at vi ikke specifikt havde taget stilling til klage- og erstatningslovens § 20, stk. 1, nr. 4, i en afgørelse.

Patientforsikringen (nu Patienterstatningen) traf den 11. januar 2012 afgørelse om, at patienten ikke havde ret til erstatning. Patienten klagede over afgørelsen til Ankenævnet for Patienterstatningen, som var enig i Patienterstatningens afgørelse og stadfæstede den.

Patienten bad om genoptagelse af sagen med den begrundelse, at vi ikke havde vurderet sagen efter tålereglen i klage- og erstatningslovens § 20, stk. 1, nr. 4.

Vi afviste at genoptage sagen, da der ikke var fremkommet nye oplysninger med væsentlig betydning for sagen. Vi fandt desuden, at det ikke var en væsentlig sagsbehandlingsfejl ikke at tage stilling til klage- og erstatningslovens § 20, stk. 1, nr. 4, når der ikke var sket en skade.

Landsretten kom frem til, at det klart fremgik af den oprindelige afgørelse, at den grundlæggende betingelse for at få erstatning, at der er påført en skade, ikke var opfyldt. Det var derfor ikke en sagsbehandlingsfejl, at vi ikke havde taget stilling til tålereglen i klage- og erstatningslovens § 20, stk. 1, nr. 4. Landsretten kom også frem til, at afslaget på genoptagelse ikke led af en væsentlig sagsbehandlingsfejl, da vi havde forholdt os til indsigelsen i afgørelsen om afvisning af genoptagelse. Da der tillige ikke forelå nye og for

sagens afgørelse væsentlige oplysninger, var det heller ikke en sagsbehandlingsfejl, at afgørelsen blev truffet af nævnets formand. Det er der hjemmel til i ankenævnets forretningsorden. Denne bestemmelse skal forstås i overensstemmelse med dansk rets almindelige (uskrevne) forvaltningsretlige principper om genoptagelse.

Landsretten stadfæstede herefter byrettens dom, der frifandt ankenævnet.

Sag nr. 3. Vestre Landsrets dom af 20. december 2023 (Sagsnummer 2017-783)

Sagen handlede om, hvorvidt patienten, der gik på efterløn og senere pension uden kommunalt afklaringsforløb, havde ret til erstatning for erhvervsevnetab.

Patienterstatningen traf den 31. maj 2013 afgørelse om, at patientens skade i form af rygmærkspåvirkning var omfattet af klage- og erstatningsloven, og at patienten derfor var berettiget til erstatning for erhvervsevnetab.

Vi traf den 16. august 2017 afgørelse om, at patienten ikke var berettiget til erstatning for erhvervsevnetab. Vi lagde til grund for afgørelsen, at det hverken fandtes dokumenteret eller sandsynliggjort, at patienten ville have fortsat med at arbejde -, efter han fyldte 65 år - i stedet for at gå på pension, hvis han ikke var blevet påført en patientskade.

Landsretten fandt, at patienten ikke havde godtgjort, at han ville have fortsat med at arbejde til efter det fyldte 65 år, hvis han ikke var blevet udsat for en patientskade i forbindelse med diskusprolapsen i 2010. Landsretten lagde desuden til grund, at han hverken havde bevist, at han havde lidt et erhvervsevnetab, eller at han var berettiget til yderligere erstatning for sit indtægtstab.

På baggrund heraf var Landsretten enig i ankenævnets afgørelse og frifandt ankenævnet. Byretten var nået til det modsatte resultat.

6 Retssager

6.1 Anlæggelse af en retssag

Hvis man ikke er enig i vores afgørelse, kan man indbringe afgørelsen for retten ved at sagsøge os. Det sker normalt ved, at man kontakter en advokat, som indgiver stævning og i øvrigt fører sagen i retten. Stævningen indgives ved byretten, hvor man bor.

Retten kan kun behandle sagen, hvis både Patienterstatningen og ankenævnet har truffet en afgørelse om det forhold, som ønskes prøvet ved retten

Sagsanlæg skal ske inden 6 måneder efter, parterne har modtaget afgørelsen. Den frist fremgår af klage- og erstatningsloven og kan ikke fraviges.

Det kræver retlig interesse at sagsøge os. Sagsøgerne er i langt de fleste af retssagerne patienterne eller deres efterladte. Det er sjældent den erstatningspligtige, der sagsøger os.

Det har indtil 2023 været henholdsvis Advokatfirmaet Poul Schmidt (Kammeradvokaten) og Advokatpartnerselskabet Horten (Horten) der har ført alle vores retssager. I april 2023 begyndte vi at føre byretssagerne ved rettergangsfuldmægtige fra sekretariatet. I løbet af året hjemtog vi 67 retssager. Målet er, at sekretariatet fra 2024 hjemtager op til 95 procent af de omkring 140 sager, der årligt bliver indbragt for retten. Hjemtagelsen bidrager til, at Styrelsen for Patientklager fortsat er en attraktiv arbejdsplads, der tilbyder en bred kompetenceudvikling for sine ansatte. Derudover er hjemtagelsen også et initiativ til at nedbringe omkostningerne og vil medføre besparelser i sundhedsvæsenet.

Hvis man ikke kan få fri proces eller retshjælpsdækning, er der omkostninger ved at indbringe en sag for retten. Hvis man får medhold i sagen mod os, bestemmer retten dog normalt, at vi skal betale sagsøgerens omkostninger.

Det kan tage lang tid at få en sag afgjort i retssystemet, især hvis sagen skal igennem flere instanser. Sædvanligvis tager det et par år for hver instans. Det skyldes en kombination af, at sagerne normalt forelægges Retslægerådet én eller flere gange, at sagerne af og til også forelægges Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, og at der er ventetid på at få hovedforhandlet sagerne ved retterne.

6.2 Anlagte retssager

I 2023 blev der anlagt 173 retssager mod os. Tallet dækker både over nye sagsanlæg og anker over afsagte domme til en højere retsinstant. Anker vil oftest være til landsretten over en byretsdom.

173 nye retssager kan umiddelbart virke som et højt antal, men det skal ses i forhold til det samlede antal sager, som vi årligt afgør.

6.3 Verserende retssager

Den 1. januar 2023 verserede der 471 retssager mod os. Retssagerne er anlagt over en årrække og vedrører derfor ikke alene afgørelser truffet i 2023. Dermed lå antallet af verserende retssager på et lidt lavere niveau end de foregående år. Det skyldes formentlig, at retterne er ved at indhente den pukkel, som nedlukningen under pandemien skabte.

6.4 Retssager afsluttet med dom

Der blev i 2023 afsluttet 160 sager, hvor vi var sagsøgt. Der blev afsagt dom i 71 af disse sager. Resten blev afsluttet før domsafsigelse.

Et stort antal retssager blev afsluttet, fordi sagsøgeren hævdede sagen undervejs. Dermed blev sagerne afsluttet, uden der blev afsagt dom. Der kan være forskellige årsager til, at en sagsøger hæver en sag. Det kan være, fordi der ikke opnås fri proces eller retshjælpsdækning. Det kan være, at en udtalelse fra Retslægerådet eller Arbejdsmarkedets Erhvervssikring betyder, at udsigten til at vinde sagen er lille. Det kan også være, fordi vi under retssagen har genoptaget den administrative sagsbehandling og truffet en ny afgørelse, som giver sagsøger helt eller delvist medhold.

6.5 Udfaldet af retssagerne

Ved de fleste domme afsagt i 2022 blev resultatet det, at ankenævnets afgørelse blev fastholdt. I 13 af de 71 sager blev ankenævnets afgørelse dog ændret ved dommen.

Der kan være flere forklaringer på, hvorfor patienter ikke får medhold ved domstolene. Én væsentlig faktor kan være, at vi følger retssagerne nøje og genoptager sagerne, hvis der fremkommer nye oplysninger, der viser, at patienterne har helt eller delvist ret i deres påstand. Hvis patienterne er tilfreds med vores nye afgørelser, vælger de typisk at trække sagerne tilbage fra domstolene.

Hvis vi genoptager en sag og træffer en ny afgørelse, vil sagsøger typisk hæve sagen eller i hvert fald tilpasse påstanden.

Dommene offentliggøres på Styrelsen for Patientklagers hjemmeside www.stpk.dk både i et kort referat og i fuld, anonymiseret ordlyd.

STYRELSEN FOR
PATIENTKLAGER

Styrelsen for Patientklager
Olof Palmes Allé 18 H
8200 Aarhus N